

עת"א 13595/05/22 - מייקל קידר נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 13595-05-22 קידר(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

מספר בקשה: 1

בפני כבוד השופט דרור ארד-אילון
מבקשים מייקל קידר (אסיר)
נגד משיבים
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

החלטה

- מדובר בעתירה קצרה שזו לשונה:
**"פירוט הטענות: אני מבקש ששב"ס יהרוס את הבנין של כלא מגן אחרי שאני ישתחרר מיציתי את ההליך המנהלי טרם הגשת העתירה הזאת.
אני מבקש לקבל מינוי סניגור ציבורי לעתירה הזאת."**
- לאחר עיון בעתירה, מצאתי שיש מקום למחוק את העתירה על הסף מכוח תקנה 4(ג) לתקנות סדרי דין (עתירות אסירים), תש"ס-1980.
- הסעד המבוקש, הריסת בית כלא, הוא סעד קנטרני, המבטא התרסה כנגד הרשות. אין בו כל הגנה על זכות של העותר, הוא אינו נוגע לתנאי מאסרו, ולא הוצג בצדו כל נימוק (ככל שאפשר לנמק סעד מעין זה).
- בנסיבות אלו, יש לראות בעתירה כעתירה קנטרנית כמובנה בתקנה 4(ג)(2) לתקנות סדרי הדין (עתירות אסירים), התש"ס-1980. (עת"א (נצרת) 51090-09-20 אדרי נ' שרות בתי הסוהר (22.10.22)).
- אולם, אין זה הפגם היחיד בעתירה.

העדר הנמקה

- תקנה 2(א) לתקנות סדרי דין (עתירות אסירים) קובעת כי עתירה תוגש יחד עם **"הנימוקים עליהם היא מתבססת"**. קל לראות, שלא פורטו בעתירה נימוקים כלשהם, לא עובדות שמהן יש להסיק את נחיצות של הסעד, ואף לא טענות משפטיות המלמדות שיש לתת את הסעד. למעשה, לא ברור כלל, על שום מה ולמה דורש העותר את הסעד המבוקש.

7. מעבר לאמור לעיל, לא הוצגו בעתירה טענות של עובדה שמהן יש לגזור את הסעד המבוקש, ואף לא תשתית משפטית המצדיקה את הסעד.
8. כיום תלויות ועומדות בבית משפט זה למעלה מ-100 עתירות שהגיש, ורבות מהן לוקות במבנה דומה: דרישת סעד ללא כל הנמקה.
9. העדר כל נימוק יורד לשורש תקינותה של העתירה, ואך בשלו אפשר למחוק אותה על הסף.

העדר סמכות

10. סמכותו של בית המשפט הדין בעתירות אסירים קבועה בסעיף 62א' עד 62ד' לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971, ואביא את הקטעים מסעיפים אלה הדרושים לעניינו:
- 62א (א) אסיר רשאי להגיש עתירה לבית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא בית הסוהר שבו הוא מוחזק ... עתירה נגד רשויות המדינה ואנשים הממלאים תפקידים על פי דין בכל הנוגע למאסרו או למעצרו ...
11. העותר מבקש שהסעד ינתן **לאחר שיתחרר מהכלא**. הריסתו של מבנה מגן (ובלי להידרש להיבטים נוספים של סעד מרחיק לכת זה) לאחר שהעותר ישתחרר מהכלא, אינה נוגעת למאסרו, וממילא חורגת מגדר הסמכות המסורה בידי בית המשפט המנהלי הדין בעתירות אסירים קבועה בסעיף 62א(א) לעיל, שלשונה **"בכל הנוגע למאסרו או למעצרו"**.

אי מיצוי הליכים

12. למיצוי הליכים מוקדמים יש חשיבות רבה. ראשית, הוא מאפשר לרשות לבחון את הדרישה ואת נימוקיה, ולהשיב להם באופן שעשוי להפיס את דעתו של הפונה בין אם משום שהסעד המבוקש מתקבל במלואו או בחלקו ובין אם הוא משתכנע שאין יסוד לדרישתו (בכלל או באותו מועד). כך בוודאי ביחסים מתמשכים כמו אלה שיש בין אסיר לשירות בתי הסוהר. שנית, ההליך המנהלי תורם לפריסת התשתית העובדתית המלאה בפני בית המשפט בעתירה שבאה לאחריו. שלישית, ההליך המנהלי המוקדם עשוי לסייע למיקוד המחלוקת בפני בית המשפט, ולצמצם אותה לסוגיות שנותרו במחלוקת (בג"צ 2905/20 התנועה לאיכות השלטון נ' כנסת ישראל (נבו, 12.7.21); ד' ברק-ארז, משפט מנהלי כרך ד', הוצאה לאור לשכת עורכי הדין, 2016, ע' 346 ואילך).
13. בעתירה לא הוצג היסוד העובדתי של מיצוי ההליכים. הביטוי **"מיציתי את ההליך המנהלי טרם הגשת העתירה הזאת"** (שחוזר ברבות מעתירותיו של העותר) אינו מספק כלל. על העותר היה לפרט את העובדות הקשורות למיצוי ההליכים. קרי: מתי פנה? למי? באיזה אופן? מה הנימוקים שהוצגו בפניו? מה השיב לו הגורם שאליו פנה? מתי? באיזה אופן? בהעדר פירוט, לא יוצא העותר ידי חובתו להוכיח שמיצה את ההליך המנהלי.
14. די בכך כדי להורות על מחיקת העתירה מכוח תקנה 4(ג)(1) לתקנות סדרי הדין (ת"א (חיפה) 15106-01-17 אביטן נ' שרות בתי הסוהר ואח' (14.2.2017); עת"א (מרכז) 2249-05-22 קידר נ' שירות בתי הסוהר (16.6.22) שניתנה לפני ימים בעתירה אחרת של העותר).
15. מעבר לכך, עתירה מנהלית אינה הליך לקבלת סעד ישיר, אלא הליך המיועד לביקורת שיפוטית של החלטת הרשות, **"האם שקלו הגורמים המוסמכים את מלוא השיקולים הצריכים לענין והאם איזנו ביניהם כראוי"** (רע"ב 5947/08 מדינת ישראל נ' בסה (נבו 14.7.2008; ע"פ 2410/93 מדינת ישראל נ' רוני לוי (מאגר נבו, 2.8.93)). בהעדר החלטה מנהלית של הרשות, אין יסוד לעתירה. במקרה דנן לא הצביע העותר על

החלטה מנהלית מעין זו, דבר שהיה מתברר ממילא אילו היה ממצה את ההליך המנהלי.

על סמכותו של בית המשפט למחוק עתירות על יסוד העתירה בלבד

16. מטעמים שונים, ובהם פער הכוחות המובנה שבין העותרים, שהם אסירים, לבין המשיב האחראי על משמורתם מכוח חוק, לא ממהר בית המשפט להפעיל באופן דווקני את סמכותו מכוח תקנה 4(ג) לתקנות סדרי הדין (עת"א (חיפה) 64071-07-20 הפטר (אסיר) ואח' נ' שירות בתי הסוהר (17.9.20)). סעד זה שמור למקרים יוצאי דופן.

17. המקרה שלפנינו הוא אכן מקרה יוצא דופן. הסעד חריג עד שקשה להבין את הגיונו. אופיו מתריס וקנטרני. הוא התבקש ללא נימוקים ובלי שמוצה ההליך המנהלי כנדרש, באופן שאינו מאפשר לבית המשפט אפשרות לבחון את טענות העותר (משום שלא הובאו טענות כלשהן). הליך מנהלי זה פגום בשלל פגמים יסודיים, שמצדיקים את מחיקתו על הסף בלי להידרש לתשובת המשיב.

18. העותר דן הגיש עד היום למעלה ממאה ושלושים עתירות לבית משפט זה. המשיב דורש בתשובותיו כמעט כשגרה למחוק על הסף את עתירותיו של העותר, בהיותן טורדניות, ובטענה שהעותר הוא "עותר סדרתי" שהטיפול בעתירותיו בא על חשבון עתירות אחרות הממתינות לתורן. (ראו: עת"א (מרכז) 40763-05-15 ב' יאיר נ' שירות בתי הסוהר (23.6.15)).

19. אכן, כאמור, בין עתירותיו של העותר יש לא מעטות הלוקות בפגמים המצוינים לעיל, או בחלקם. כדי שלא לפגוע בזכותו של העותר לפנות לערכאות ואף כדי לא להימנע מבירור עתירות הראויות לדיון, בית משפט זה לא קיבל עד כה את עמדת המשיב. אולם שימוש מושכל בסמכותו של בית המשפט למחיקה על הסף על פי העתירה וללא תגובה הוא סעד מידתי, שחובתו של בית המשפט לנקוט במקרים המתאימים, כמו במקרה שלפנינו.

20. סוף דבר, העתירה נמחקת על פי כתב העתירה ובלי שנדרשה תגובת המשיב.

21. בשולי הדברים אוסיף, שכדי להימנע ממצב שבו הכמות המוגזמת תחייב לשקול נקיטה באמצעים חריגים כפי שמבקש המשיב, אזי, כפי שנפסק בעניינו של עותר אחר, **"רצוי כי המבקש יברור להבא את ההליכים שהוא יוזם, ויתמקד במידת הצורך בעניינים של ממש שבהם הוא מבקש את התערבות הערכאה השיפוטית."** (רע"ב 3621/07 מגאדבה נ' שב"ס (מאגר נבו 17.1.2008)).

22. בשל כך שהעתירה משוללת כל יסוד ושלא התקיימו התנאים להגשתה, שקלתי האם לחייב את העותר בהוצאות לטובת אוצר המדינה (ת"א 53125-10-13 מגאדבה נ' שירות בתי הסוהר (2.3.2014)). אף שיש לכך הצדקה, משלא התבקשה תגובה מהמשיב, מצאתי שלא לחייב את העותר בהוצאות.

23. לנוכח האמור לעיל, הבקשה למינוי סניגור ציבורי לעתירה נדחית. יחד עם זאת, תועבר ההחלטה גם לידיעת בא כוחו מטעם הסניגוריה הציבורית בעתירות אחרות, עו"ד ניצן ביילין.

ניתנה היום, כ"ח סיוון תשפ"ב, 27 יוני 2022, בהעדר הצדדים.